

Họ và tên học sinh:.....

Số báo danh:.....

I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc đoạn trích:

(1) Chúng ta sẽ ngày càng dựa vào các thuật toán để đưa ra các quyết định cho mình, nhưng ít có khả năng các thuật toán sẽ bắt đầu điều khiển chúng ta một cách có ý thức. Chúng sẽ không có chút ý thức nào cả.

(2) Khoa học giả tưởng có khuynh hướng nhầm lẫn trí thông minh với ý thức và cho rằng để bắt kịp hoặc vượt qua trí thông minh của con người, máy tính sẽ phát triển ý thức. Cốt truyện cơ bản của gần như mọi bộ phim và tiểu thuyết về AI¹ xoay quanh cái giây phút kỳ diệu khi một máy tính hay một robot có được ý thức. Một khi điều đó xảy ra, hoặc là nhân vật chính con người đem lòng yêu robot, hoặc robot cố gắng giết sạch con người; thỉnh thoảng cả hai xảy ra cùng lúc.

Nhưng trên thực tế, không có lý do gì để cho rằng trí tuệ nhân tạo sẽ có được ý thức vì trí thông minh và ý thức là hai thứ rất khác nhau. Trí tuệ là khả năng giải quyết vấn đề. Ý thức là khả năng cảm nhận những thứ như đau, vui, yêu và giận. Chúng ta có xu hướng nhầm hai thứ với nhau vì ở con người trí tuệ đi đôi với ý thức. Con người giải quyết hầu hết các vấn đề bằng cách cảm nhận mọi thứ. Tuy nhiên, máy tính lại giải quyết các vấn đề theo một cách rất khác.

(3) Có một số con đường khác nhau dẫn đến trí tuệ cao và chỉ vài con đường trong số đó bao gồm việc có được ý thức. Cũng như máy bay bay nhanh hơn chim mà không bao giờ cần mọc lông, máy tính có thể giải quyết vấn đề tốt hơn con người rất nhiều mà không bao giờ cần phát triển cảm giác. Đúng, AI sẽ phải phân tích các cảm giác của con người một cách chính xác để chữa bệnh cho họ, nhận dạng những kẻ khủng bố, gợi ý bạn đời và tìm đường đi lối lại trên một con phố đầy người đi bộ. Nhưng nó có thể làm vậy mà không cần bất cứ cảm xúc gì của riêng nó cả. Một thuật toán không cần cảm thấy vui, giận hay sợ hãi để nhận ra các dạng thức sinh hóa khác nhau của những con linh trưởng đang vui, đang giận hay đang sợ hãi. Dĩ nhiên, không phải hoàn toàn không có khả năng AI phát triển các cảm giác của riêng nó. Chúng ta vẫn không biết đủ nhiều về ý thức để chắc chắn về điều đó. [...]

(4) Thực sự là chúng ta không hề biết tiềm năng tối đa của con người là gì vì chúng ta biết quá ít về tâm trí con người. Thế nhưng chúng ta không đầu tư nhiều vào việc khám phá tâm trí con người; thay vào đó, ta tập trung vào tăng tốc độ kết nối Internet và tính hiệu quả của các thuật toán Big Data². Nếu không cẩn thận, chúng ta sẽ trở thành những con người hạ cấp sử dụng sai những máy tính cao cấp để tàn phá bản thân và thế giới.

(Theo “21 bài học cho thế kỉ 21”, Yuval Noah Harari, NXB Thế giới, 2020, tr. 95-96)

¹ AI: viết tắt của Artificial Intelligence, có nghĩa là trí tuệ nhân tạo hay trí thông minh nhân tạo. Công nghệ AI là trí tuệ do con người lập trình tạo nên với mục tiêu giúp máy tính có thể tự động hóa các hành vi thông minh như con người.

² Big Data: dữ liệu lớn, một thuật ngữ chỉ tập hợp dữ liệu rất lớn và phức tạp mà các ứng dụng xử lý dữ liệu truyền thống không xử lý được.

Thực hiện các yêu cầu sau:

Câu 1. Xác định luận đề của văn bản.

Câu 2. Trong đoạn (2), tác giả đã sử dụng thao tác nghị luận nào để chỉ ra trí tuệ và ý thức “là hai thứ rất khác nhau”?

Câu 3. Nêu tác dụng của các bằng chứng được sử dụng trong đoạn (3).

Câu 4. Phân tích lỗi và đề xuất cách sửa lỗi trong câu văn sau: *Trong đoạn trích đã thể hiện những hiểu biết sâu sắc và đưa ra những kiến giải thuyết phục về trí tuệ nhân tạo (AI).*

Câu 5. Lời cảnh báo của tác giả “*Nếu không cẩn thận, chúng ta sẽ trở thành những con người hạ cấp sử dụng sai những máy tính cao cấp để tàn phá bản thân và thế giới*” có ý nghĩa như thế nào đối với anh/chị? (Trình bày khoảng 5 - 7 dòng).

II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm)

Con người hiện nay đang phải đối mặt với nỗi sợ bị thay thế bởi máy móc, tuy nhiên, điều đáng sợ hơn cả nguy cơ ấy là sự máy móc trong tư duy con người.

Từ góc nhìn của người trẻ, anh/chị hãy viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của bản thân về tác hại của sự máy móc trong tư duy con người.

Câu 2 (4,0 điểm)

Anh chị hãy viết bài văn (khoảng 600 chữ) phân tích, đánh giá nội dung và nghệ thuật của bài thơ sau:

CỦI LỬA

(Dương Kiều Minh³)

*Đời con thừa dần mùi khói
Mẹ già nua như những buổi chiều
lặng lẽ tuổi xuân, lặng lẽ niềm thôn dã
bếp lửa ngày đông...*

*Mơ được về bên mẹ
ao xưa, mảnh vườn nhỏ ngày xưa
bạc thềm dần dựa trắng mỗi tối*

*Bên những hoàng hôn loang lỗ gò đồi
mùi lá bạch đàn xộc vào giấc ngủ
con về yêu mái rạ cuộc đời*

*Một sớm vắng
ùa lên khói bếp
về đây củi lửa
ngày xưa...*

(In trong tập *Những mảnh ghép của huyền thoại*,
Nguyễn Thanh Tâm tuyển chọn, NXB Văn học 2024, tr.140)

-----HẾT-----

³ Nhà thơ Dương Kiều Minh(1960-2012) được coi là một gương mặt cách tân sáng danh, một hiện tượng thi ca độc đáo của văn học Việt Nam thời kỳ sau đổi mới. *Dương Kiều Minh sống cả đời chỉ với thơ, không biết làm gì khác ngoài làm thơ. Đời ông chỉ dành cho thơ ca, ông nghiêm túc và thủy chung với thơ ca đến tận cùng* (Nguyễn Quang Thiều). Đến với thơ Dương Kiều Minh là đến với sự tuôn chảy của cảm xúc thăng hoa, của tình yêu bất tận với quê hương, với cuộc đời được thể hiện bằng lối viết dung dị, tài hoa, kiên định hướng những tìm tòi trong thơ về phương Đông cội nguồn.